

لیلی صفایی، حسین زینلی، کریم باقرزاده

اعضاء هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان

علم فنولوژی به بررسی تغییرات ظاهری حیاتی گیاهان در فصول مختلف می پردازد و به کمک آن می توان تغییرات فصلی و مورفولوژیکی را در گیاهان بررسی نمود. فنولوژی هر گیاه تحت تاثیر دو عامل محیط و ژنتیک است لذا برای کاهش هزینه های تولید و استفاده بهینه از نهاده های کشاورزی و نهایتاً دستیابی به عملکرد قابل قبول در هر گیاه، لازم است از فنولوژی آن اطلاعات دقیقی در دسترس باشد. در این تحقیق به بررسی و مقایسه مراحل فنولوژیکی دو توده رازیانه بوشهر و لرستان و یک رقم ۱۱۴۸۶ اروپائی پرداخته شده است. این تحقیق طی سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۴ در ایستگاه تحقیقاتی شهید فزوه اصفهان به اجرا در آمد. بذور در اوایل اسفند ماه ۱۳۸۲ با ۳ تکرار کاشته شدند و پس از استقرار گیاهان فنولوژی آن ها به صورت هفتگی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد که این سه ژنوتیپ از نظر زمان وقوع مراحل رشدی با هم متفاوتند. کوتاهترین دوره رویش مربوط به توده لرستان (۵۲ روز) و بیشترین دوره رویش مربوط به رقم ۱۱۴۸۶ (۸۶ روز) می باشد. با توجه به کاشت این سه ژنوتیپ در شرایط اقلیمی یکسان، می توان اظهار نمود که ژنتیک عامل اصلی تغییر دهنده مراحل فنولوژیک گیاه بوده است. لذا می توان در هر منطقه از ایران با توجه به شرایط اقلیمی خاص آن منطقه یکی از آن ها را جهت کشت و کار توصیه نمود.